

[P^{er} Hækkerup.]

ligvis bag åbningstalen, men dermed er på ingen måde sagt, at den udtrykker socialdemokratiets hele politik.

Mit partis politik er fastlagt i vort arbejdsprogram, som er retningslinjerne for partiets virksomhed i de kommende fire år, indtil næste kongres vedtager et nyt arbejdsprogram ud fra den problemstilling, som til den tid vil være aktuel. Vi forventer naturligvis ikke, at hele vort arbejdsprogram skal kunne udtømmes på et enkelt år, ligesom vi vel håber, men ikke på forhånd er sikre på, at vi kan få den fornødne politiske tilslutning til at gennemføre programmet til 100 pct. i løbet af de fire år. Derimod har vi kunnet forvente, at arbejdsprogrammets synspunkter under de nævnte forudsætninger i rimeligt omfang går igen i åbningstalen. Det finder jeg at de gør. Jeg skal ikke trætte med at gennemgå alle arbejdsprogrammets 15 punkter, men beskæftige mig med nogle af de i den nuværende situation mest aktuelle.

Vi siger i arbejdsprogrammet, at vi ønsker en fælles planlægning og samordning i det økonomiske liv, særlig med henblik på de omfattende investeringer, der forestår. Åbningstalens ord om landsplanlægning og om opstillingen af et 20 års program for de store trafikinvesteringer imødekommer i ikke ringe omfang disse ønsker. Oprettelsen af et uafhængigt organ for samfundsøkonomi er et skridt i samme retning. Tilsvarende gælder bebudelsen af efterhånden at mildne pengepolitikens begrænsende virkninger på investeringerne via ændringer i finanspolitikken — antydninger heraf synes at foreligge i morgenbladene.

I vort arbejdsprograms afsnit om planlægning og samordning udtrykker vi ønsket om, at nationalbankens stilling bliver taget op til ændring. Nationalbanken, kan man jo sige, er i forvejen en delvis nationaliseret bank, for så vidt som dens overskud ikke går i private lommer, men banken har alligevel en af regeringens og folketingets uafhængige stilling, som jeg ærligt må tilstå jeg ikke forstår man mener er rimelig, samtidig med at man taler om samordning; men vi har erkendt, at de politiske muligheder ikke foreligger for at gennemføre en ændring i nationalbankens stilling.

Tilsvarende foreligger der ikke politiske

muligheder for, at vi kan gennemføre de synspunkter fuldt ud, som vi i vort arbejdsprogram har fremsat med henblik på at modvirke jordprisernes stigning. Vi har givet udtryk for, at vi er parat til at gribe til ekspropriation af jord, både til bolig- og erhvervsformål, og det må jo betyde, at hvis de i åbningstalen bebudede foranstaltninger viser sig utilstrækkelige, står dette vort partis ønske stadig som vor fremgangsmåde. Men ingen har vi måttet fastslå, at de politiske muligheder for en sådan politik ikke er til stede.

Åbningstalens ord om decentralisering og effektivisering af centraladministrationen og om ændringer i den kommunale forvaltning svarer ganske godt til arbejdsprogrammets punkt 2.

På uddannelsesområdet er vi tilfredse med, at anstrengelserne fortsættes for en videre udbygning af såvel folkeskolen som den erhvervsmæssige uddannelse. Opstillingen af et samlet skøn over behovet for lærerkræfter på de forskellige områder og for det fremtidige byggebehov for samtlige uddannelsesstrin kan vel være svær at foretage; men det er nødvendigt, hvis det skal lykkes at få en mere rationel uddannelsespolitik lagt til rette, at en sådan opstilling søges gennemført; den vil formentlig også belyse mulighederne for en udvidelse af undervisningspligten til og med det 8. skoleår, som vi i mit parti tillægger stor betydning.

En positiv industri- og håndværkspolitik indgår som en væsentlig del af den økonomiske politik. Vi kan derfor helt tiltræde tankerne om produktionsfremmende støtte til dele af industrien og håndværket og om en revision af egnsudviklingsloven, således at rammerne for rådets virksomhed udvides, og om udvidet støtte i form af garantiforpligtelser for ydelse af eksportgarantier. Også dette er i overensstemmelse med arbejdsprogrammets forslag.

Noget tilsvarende gælder for landbrug, gartneri og fiskeri. De beskæftigede i disse erhverv må opnå samme sociale standard som den øvrige befolkning. Alle ved, at landbruget har haft vanskelige afsætningsvilkår i de senere år. Det var baggrunden for støtten til erhvervet, som folketinget vedtog i foråret. Det er ingen hemmelighed, at der ikke i mit parti var tilfredshed med